

NĂM THỨ TAM SỐ 698 MÙI SO NĂM XU

甲戌年四月廿八日

NGÀY THỨ BÁY

9 JUIN 1984

GIÁ BẢN	
MỘT ĐƠN	5000
SÁM THANG	2.50
TRĂM	1.00
NGOẠI QUỐC	6500
MỘT ĐƠN	6500
SÁM THANG	4.50
TRĂM	3.00

Mua báo giá trả tiền trước.
Thứ và mua báo trả tiền trước.
TRẦN DỊNH PHIEN — AI ĐẤNG
quảng cáo, việc riêng, tin thương
nhà trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-niệm-hiêm CÁM-MÌ^U
HUY NH - THÚC KHÁNG
Quân-Ng^U
TRẦN DỊNH PHIENBÁO QUÁN
M 12, đường Đông-Ba, Huế
Giá-thép nội: 50đ
Giá-thép: TIẾNG-DÂN HUẾCó khó mới biết
khôn.DÉPOT LÉGAL
SINGAPORE
N/A 3/32

CÁI HIỆN TRẠNG MỚI LẠ TRONG Nông-dân nhà-quê ở xứ Trung-kỳ

Trong Nam ngoài Bắc, ruộng nhiều đất rộng, nhiều nhà điện chở lớn, nhân công lèm đồng, lúa ban ra ngoài có bạc triều. Nay lúa lát, ban không được, không tiền thuê, thuê người làm công, nên ruộng là lá phải. Ở Trung-kỳ một đất đất dọc theo con đường cái quan, trên núi đồi bắc, gần lùy đồi nhau, khoảng giữa đồng điện hép hòi, không có ruộng nào ruộng rộng đồng bằng, luôn có đìng tròn ngang mòn, như trong Nam ngoài Bắc.

Ruộng đất Trung-kỳ đã hép nên lúa trong xứ, so với san thương năm, không đủ cung cho trong xứ tiêu dùng, chia đều mà để bán ra ngoài (trừ một số nhỏ, như Phan Thiết và Thành phố) so với nhu cầu dùng cũng không là bao. Rượu và nếp của xã là do, nên trữ cao, mua cao, tiền qua, ép ra, sự canh nông của lúa vẫn sẽ cần dâu que là xạo ruộng.

Thương thương nhà giàu da tiễn thưa lúa, cư chail chưa lại, là để tam giай nết để chục mươi ruộng. Nhà trang thương bon tro dài san, tiền an bớt mìn, để dàn hàng hàng hàng lâm, cầm là để mua ruộng. Cho đến nhà nghèo tay lâm chun bùn, quanh năm cay thuế gặt mìn, co liu ian bùi dung bình được đồng nào, cũng hy vọng ngày sau lao một sào hạy với thuc đất để lập nghiệp. Nhờ tam giай là ruộng đất ở Trung-kỳ, ai cũng nhận là cái vú nuôit sống đặc như cha đẻ mình, ngoại ra nhà không biết có cái sinh kẽ gãy hòn nứa.

Bố là tinh hinh về khoảng dì ruộng, hiện nay thi trang hoang dà đời khác nhau:

Ở Trung-kỳ vẫn không có nhà đất điện chở cũ ngan van mòn ruộng như trong Nam ngoài Bắc; chỉ có đất nhà chưng trên dưới trán mòn là nhiều, nói chung đang thuê chưng đổi ba trăm bạc. Các ngoại ra, hàng khai đất ba chở mòn; thô nứa hàng trung gian, 3 sáu, không kẽ phân đồng 1 mòn 5, 3 sáu. Trước kia các mon thô són như chẽ què, đương ta o. o. đều bán được khai giá, lúa cũng ướt mòn, thi khoản thuê thường năm, không dồn nỗi khuan bắc lâm.

Trên đất ba năm nay chỉ sòn 2 đòn, lúa cũng bán không được, mòn bùn lát là công. Vì thế giá ruộng rất rẻ, lại không ai còn có cái gác ruộng như trước nữa.

Có người, thuở nay buôn bán có tiền dư từ tạo ruộng, ruộng nhiều, hàng năm nạp đèn trên mòn trán đồng bạc. Vai lòn rợp vì chay bát khai nhoc, ruộng mua lòn trước lòn lòn bát lòn chở khac mòn giá rất rẻ. Nhưng rẽ mòn đã để kiểm người man đầu! Nhai là ruộng gần bát nhai họ, hay là ruộng họ trán dưới mòn mình có đam ruộng lòn vua giữa, họ mới chịu mòn, mà có eo xanh giá rẻ, họ chia nón thuê, ôn lòn ruộng chia tròn lòn 5-3 kg.

Có người khác dồn mua thuê hàng lồng nhưng một phần ruộng cho bát con anh em, để người ta nộp thuê cho mình, ai họ có ruộng như mòn nứa, thường năm phải là tròn lòn mòn không rõ...

Xem đó thi rõ ra mòn ruộng &

CHUYỆN ĐỜI

Thi hòng là phước

Các ban ngày nay cầm dân tờ báo mà đọc, chắc gần hết đòn qua cái mồi thi cù, đã một lần cắp giày đi thi. Thi tuyển sinh, sơ học giài luyện, sơ học, trung đồng, cao đồng... không thi cung thi khóa sinh, thi sinh, hoặc thi hương, thi hội...

Mà đã thi thi bát giờ ai cũng có thể tưởng tượng rằng trước khi đi minh ôm ấp hy vọng bao nhiêu thì sau khi thi, thi, thi thất bại, mình lại thất vọng, buồn bã rủi ro, thất vọng. Bước có ai may mắn mà chưa từng trải qua cái thất vọng ấy, thi cử thất bại Tả Xương, ông nói như mồ nghe. Cái thất vọng này là ám ảnh cho cả đời...

Đến Trung-kỳ không không boảng!

Không phải không khổng hoảng đùi trên đường sinh hoạt ở xứ khác lèn cao tít lè đòn, dân Trung-kỳ trình độ sinh hoạt vẫn ở dưới thấp nên không thay đổi trạng ang-nháo tự nứa dù dời như trong Nam.

Song đang dưới đất mà bụng đổi nứa cay xanh, không đổi, không đứng dậy được, thi cái ngay khôn cũng không vừa clia!

K. S. S.

Nam-kỳ đã có quan Thống đốc mới

Chiều hôm 29 Mai quan Thống đốc mới Nam-kỳ là Ông Pierre Anne-Pages đã tới bắc Saigon. Cuộc đời trước nay rất trọng thê. Ông đốc lý Saigon có độc lối chúc mừng, và ngay có đáp lại.

VĂN-VĂN

Trong cơm bệnh, thuyền đậu bến cây Cửu

Chủ khách tình cờ cũng khai dạys, Sun cát chàng bông bón chàng thuyền. Gió nam lướn trên trời hòn quai, Móng hòn bát đài mộc lòn. (1)

Chim gác trên ngách đòn lợp hóa, Cát bát dưới nước cảnh thiên nhiên. Lòng lòn một lòn cười nga ngát, Thế cảng ngon Bán cảng cõi tên.

Xem gương trong lùi bịnh

— Lòn lòn xem gương quan nóc cười,

Mỗi mình, mình ngó mặt nhau.

Mỗi ranh dương biển, thêm sâu hoảng,

Hòn bát hor sương, lát khai đất.

Còn mìn tên tròn tròn nát.

Lòng mèo trắng loài open đường với,

Gan vàng một khói nghe sol mòn,

Biết đòn sòn chòn sòn bát trót.

— Người ở đời nòng bệnh già đồng,

Muôn người e chàng một người không.

Hòn cau mòn hòn hòn hòn hàng lù,

Kết hòn ròn chòn ca mòn ông.

Ít mòn đì gi che mòn hòn ròng.

Bát nòng hòn lòi đời ma bệnh,

Gương có thòn chàng ngon kén trắng.

Sao-Nam

(1) Sát đòn gọi bằng lòn.

SỰ TRANH ĐẤU CỦA LOÀI NGƯỜI

Quốc tế hợp bội ở Pháp gần đây có phát biểu bài nói khai người về không có giống thần thán; vấn Cát đòn xét hỏi hai người kia đòn đòn, thi họ nói rằng miến muốn về Saigon làm việc. Tiền Cát cõi người vui linh, kia giải hỏi hai người kia về thành quản, có nói:

— Thị là Saigon sẽ bắt được bài tên thất nghiệp!

Hàng nón chayen thi, mà nhau nhó lợt

chayen trên, tôi cũng khuyên các anh

hàng thi kỹ nón tu an bát rắng.

— Thời chayen là đồng bùa bát lòn chí.

Chayen là mà bùa bát cũng là một việc lòn

chayen nón. Cát bao nhau người bùa bát thi,

là Trung-kỳ là sò bát được bùa bát

nhau thi thức thất nghiệp — hay là

nghệ nghiệp

Cát anh e nghị lại cho bùa bát, chayen

giết tên lòn tên lòn

CHUYỆN ĐỜI

Thi hòng là phước

Quyền đâu nới đàn Ông mà đòi?

(PHẢI NHÂM TÓI CÁI BƯỚC BƯỜNG SANH HOẠT CHUNG)

Cái tiếng • phu nữ giải phóng và nam nữ bình quyền đã tràn vào xứ ta trên mấy năm nay, ai là kẻ có chút tư tưởng nhân đạo bình đẳng, cũng ngày đêm cầm cùa cho lý thuyết ấy một ngày kia sẽ thực hiện.

Trong công cuộc giải phóng ấy, trước hết là cần đánh dò những lò giáo bùi buộc lưu truyền xưa nay và chẽ độ bất bình của xã hội giải cấp; thà lục vần phúc tạp mà đều cát yếu như là làm thê nào cho nữ giới tạo được cái nền kinh tế độc lập.

Hiện nay phu nữ giải phóng còn nằm trong giai đoạn thấp hèp: thoát ra ngoài lạy người chồng, bước ra khỏi cảnh cửa gia đình, cái dò vẫn còn; song trên con đường dì, chưa thấy tiễn dò ra sao. Vậy mà phần đông tưởng lầm rằng Inoát lý lụng đòn Ông ra tức là hoàn toàn giải phóng!

Sao thấy chò làm? Vì giải phóng

có đơn đơn giản như thế!

Một cái chò làm có đơn giản như thế!

Trong năm tháng thế có giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng người rời, cũng như là ra ứng cử đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi. Bùi lục cũng vậy, và dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử đại

bíu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có rǎn, dân có tìn nhiệm hàng không hàng năm giòi, nêu hòn mòi cuộc tuyển cử là như định có người trong cử, dân iai có người ra ứng cử đòn là người may cũng hàng giòi.

Nhưng đã thi không phải chỉ có hàng

người rời, cũng như là ra ứng cử

đại biểu, dân có hòn, có dò, có r

